

Amharic
አማርኛ
መኖሪያ

البرهان في وجوب اللجوء الى الواحد الديان

ቡርሃን

አላህን መለመን ግዴታ ስለመሆኑ

ጸሐፊ:

አብዱላህ ቢን አብዱረኩማን አስ-ሰዕድ

ተርጓሚ:

ጋሊ አባጦር አባጉማ

አርማት:

ሼኸ ጀማል ሙሀመድ

Amharic
አማርኛ
أمهرى

البرهان في وجوب اللجوء إلى الواحد الديان

تأليف

عبدالله بن عبدالرحمن السعد

ترجمة

الداعية غالي أبا بور

مراجعة

الداعية جمال محمد أحمد

أُعد هذا الكتاب وصمّم من قبل مركز أصول، وجميع الصور المستخدمة في التصميم يملك المركز حقوقها، وإن مركز أصول يتيح لكل مسلم طباعة الكتاب ونشره بأي وسيلة، بشرط الالتزام بالإشارة إلى المصدر، وعدم التغيير في النص، وفي حالة الطباعة يوصي المركز بالالتزام بمعاييره في جودة الطباعة.

+٩٦٦ ٥٠ ٤٤٤ ٢٥٣٢

+٩٦٦ ١١ ٤٤٥ ٤٩٠٠

+٩٦٦ ١١ ٤٩٧ ٠١٢٦

ص. ب. ٢٩٤٦٥ - الرياض ١١٤٥٧

osoul@rabwah.com

www.osoulcenter.com

በአላህ ስም እጅግ
በጣም ርህሩህ እጅግ
በጣም አዛኝ በሆነው

إن الحمد لله نحمده، ونستعينه، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا وسيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له، ومن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله صلى الله عليه وعلى آله وصحبه وسلم تسليماً كثيراً، أما بعد .

ምስጋና ሁሉ ለአላህ ይገባው። እናመሰግንሃለን፤ እርዳታም ከሱ እንጠይቃለን። ከነፍሳችን ከፋትና ከስራዎቻችን ጥፋት በአላህ እንጠበቃለን። አላህ የመራውን ሰው የሚያጠመው ነገር የለም፤ አላህ ያጠመመውን ደግሞ የሚመራው የለም። ከአላህ ሌላ በሐቅ የሚመለከ አምላክ እንደ ሌላ፤ እሱ ብቸኛ ነው አምሳያ የለውም። ሙሐመድም (ሰዐወ) የአላህ ባርያና መልእክተኛው መሆናቸውን እመሰክራለሁ።

በመቀጠል፣ በሰዎች ዉስጥ ከተስፋፋና ከተሰራጨ፣ ወንጀሎች መሐከል አንጋፋው፣ አላህ ብቻ ማድረግ የሚችለውን ነገር ሆኖ ሳለ ሌላን አካል መለመን ነዉ። ለምሳሌ ሀጃዎቻችንን ወይም ጉዳዮቻችንን ማስፈጸም የሚችል፣ ካለንበት ችግር የሚያወጣን፣ የታመመን የሚፈወስ፣ ልጅ አጥቶ ለተቸገረ ልጅን የሚሰጥ፣ እና የመሳሰሉትን ማድረግ የሚችለዉ አሸናፊዉና ሀያሉ ጌታ አላህ ብቻ ነዉ። ሆኖም ግን በአሁን ግዜ እነዚህን ከላይ የተጠቀሱትን እና የመሳሰሉትን ጉዳዮች ከአላህ ሌላ ያለን አካል መለመን በሰዎች ዉስጥ እየተስፋፋ እና አየተሰራጨ ያለ ድርጊት ሆኖዋል። ይህ ድርጊት የጃህሊያ ወይም የአላዋቂዎች

መንገድ ሲሆን በኢስልምና ሀይማኖት ዉስጥ ፍጹም የተከለከለ እና በአላህ ማጋራት እንደሆነም በግልጽ ሊታወቅ ይግባባል።

ይህ ስራ ዉድቅ መሆኑን በአስር መንገድ መስረጃ ማቅረብ ይቻላል።

አላህ (ሱወ)

አላህ (ሱወ) መልእክተኛውን ከሱ ሌላን መለመን ከለከለ። ለተከበረ መልእክተኛው እንዲህ ይላል፡-

﴿ وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنْ الظَّالِمِينَ ﴾

[يونس: 106]

«ከአላህም በቀር የማይጠቅምንና የማይጎዳን አትገዛ። ብትሠራም አንተ ያን ጊዜ ከበደለኞቹ ትሆናለህ።» (ዩኑስ: 106)

አላህ እንዲህ ይላል፡-

﴿ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَفِلُونَ ﴿٥﴾ وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ﴾ [الأحقاف: 5-6]

“እስከ ትንሣኤ ቀን ድረስ ለርሱ የማይመልስለትን አካል ከአላህ ሌላ ከሚጠራ ሰው ይበልጥ የተሳሳተ ማነው? እነርሱም ከጥሪያቸው ዘንጊዎች ናቸው። ሰዎችም በተሰበሰቡ ጊዜ (ጣዖቶቹ) ለእርሱ ጠላቶች ይኾናሉ፤ (እነሱን) መገዛታቸውንም ከሐዲዎች ይኾናሉ። (አል-አኪቃፍ: 5-6)

አላህ እንዲህ ይላል፡- «እነሆ መስጅዶች የአላህ ብቻ ናቸው፤ ከአላህ ጋር አንድንም አትገዙ።» (አልጅን: 18). ይህን መሰል መልእክት የያዙ አንቀጾች ብዙ ናቸው።

አላህ (ሱወ)

ከሱ ሌላ ያለውን ትተን እሱን ብቻ እንድንለምን አዘዘን አላህ እንዲህ ይላል:-

﴿ وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴾ [غافر: 60]

“ጌታችሁም አለ: «ለምኑኝ፤ እቀበላችኋለሁና፤ እነዚያ እኔን ከመግገዛት የሚኮሩት ተዋራጆች ኾነው ገህነምን በእርግጥ ይገባሉ::»» (ጋፊር: 60)

አላህ እንዲህ ይላል:

﴿ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴾ [البقرة: 186]

“ባሮቼ ከእኔ በጠየቁህ ጊዜ፡ (እንዲህ በላቸው):- እኔ ቅርብ ነኝ፤ የለማኝን ጸሎት በለመነኝ ጊዜ እቀበለዋለሁ፤ ስለዚህ ለኔ ይታዘዙ፤ በኔም ይመኑ፤ እነሱ ሊምመሩ ይከጀላልና::»» (አልቀራ: 186)

አላህ እንዲህ ይላል:

﴿ أَمَّن يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ۗ إِنَّهُ لَعَٰلَمٌ خَبِيرٌ ﴾ [النمل: 62]

“ያ ቸግረኛን በለመነው ጊዜ የሚቀበል፣ መከራንም የሚያስወግድ፣

በምድርም ላይ ምትኮች የሚያደርጋችሁ፤ (ይበልጣልን? ወይስ የሚያጋሩት?) ከአላህ ጋር ሌላ አምላክ አለን? ጥቂትንም አትገሠጹም።። ትርጉሙ፡ ከአላህ ሌላ ይህን ማድረግ የሚችል አለን? ማለት ነው። መልሱም፡ የለም፤ ይህን ማድረግ የሚችለው እሱ ብቻ ነው የሚል ይሆናል።

አላህ እንዲህ ይላል፡

﴿ قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ﴾ [الأعراف: ٢٩]

“ጌታዬ በማስተካከል አዘዘ። በየመስጊድ ዘንድ (እርሱን ለመገዛት) ፊቶቻችሁን አስተካክሉ። ጎይማኖትን ለርሱ ፍጹም አድርጋችሁ ተገዙት። እንደ ጀመረያችሁ ትመለሳላችሁ። በላቸው።።” (አል-አኦራፍ: 29).

አላህ እንዲህ ይላል፡-

﴿ هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴾ [غافر: ٦٥]

“እርሱ ብቻ (ሁል ጊዜ) ሕያው ነው፤ ከርሱ ሌላ አምላክ የለም፤ ሃይማኖትንም ለርሱ ያጠራችሁ ስትኾኑ «ምስጋና ለዓለማት ጌታ ለአላህ ይኹን» የምትሉ ኾናችሁ ተገዙት።” (ጋፊር: 65).

አላህ እንዲህ ይላል፡-

﴿ ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴾ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿ [الأعراف: ٥٥-٦٥]

“ጌታችሁን ተዋርዳችሁ፤ በድብቅ ለምኑት፤ እርሱ ወሰን ሀላፊዎችን አይወድምና። በምድር ውስጥ ከተበጀች በኋላ አታበላሹ፤ ፈርታችሁትና ከጅላችሁ ተገዙት፤ የአላህ ችግር ከበጎ አድራጊዎች ቅርብ ነውና።” (አል-አዕራፍ፡ 55-56)

ኢማም አትርሚዚ በዘገቡት ሀዲስ አብዱላህ ቢን ዐባስ (ረዐ) እንዲህ ይላል፡ በጉዞ ላይ ከነብዩ (ሰዐወ) በኋላ ነበርኩኝ፤ እንዲህ አሉኝ፡

«يَا غُلَامُ! إِنِّي مُعَلِّمُكَ كَلِمَاتٍ: أَحْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظَكَ، أَحْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ، وَإِذَا سَأَلْت فَاسْأَلِ اللَّهَ، وَإِذَا اسْتَعَنْتْ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ، وَاعْلَمْ أَنَّ الْأُمَّةَ لَوِ اجْتَمَعُوا عَلَىٰ أَنْ يَنْفَعُوكَ، لَمْ يَنْفَعُوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ لَكَ، وَلَوْ اجْتَمَعُوا عَلَىٰ أَنْ يَضُرُّوكَ، لَمْ يَضُرُّوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَيْكَ، رُفِعَتِ الْأَقْلَامُ، وَجَفَّتِ الصُّحُفُ.»

«አንተ ልጅ እኔ ቃላቶችን አስተምርሀለው፤ የአላህን ድምበር ጠብቅ፤ አላህ ይጠብቅሀልና። አላህን ጠብቅ አላህን ፊት ለፊትህ ታገኘዋለ። በምትለምንበት ጊዜ አላህን ለምን። እርዳታን ስትጠይቅ ከአላህ ጠይቅ። ሰዎች ሁሉ አንተን ለመጥቀም ቢሰባሰቡ አላህ በጻፈልህ ነገር እንጂ አይጠቅሙሁም። አንተን ለመጉዳት ቢሰባሰቡም አላህ ባንተ ላይ በጻፈ ነገር እንጂ አይጎዱሁም። መጻፊያዎምተነስታለች፤ ወረቀቷም ደርቃለች። ስነዱ ጠንካራ ነው፤ ትርሚዚ ሀዲሱ ሀሰን ሰሊሕ ነው አለ።»

አላህ በላቀ መጽሐፍ

ውስጥ ከአላህ ሌላ የለመነ ሰው ከህደትና ሽርክ ውስጥ እንደ ገባ ይገልጻል፡አላህ እንዲህ ይላል፡

﴿ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴾ [المؤمنون: 117]

ከአላህ ጋር ሌላን አምላክ፣ ለርሱ በርሱ ማስረጃ የሌለውን የሚገዛ ሰው፣ ምርመራው ጌታው ዘንድ ብቻ ነው፤ እነሆ ከሐዲዎች አይድኑም፡፡ (አል-ሙ-አሚኑን፡ 117)

ይህን የሰራ ሰው አንቀጹ ውስጥ እንደተጠቀሰው ከሐዲ ነው፡፡

አላህ እንዲህ ይላል፡-

﴿ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَن دُعَائِهِمْ غَفْلُونَ ﴿٥﴾ وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ﴿٦﴾ [الأحqاف: 5-6]

“እስከ ትንሣኤ ቀን ድረስ ለርሱ የማይመልስለትን ነገር ከአላህ ሌላ ከሚጠራ ሰው ይበልጥ የተሳሳተ ማነው? እነርሱም ከጥሪያቸው ዘንጊዎች ናቸው፡፡ ሰዎችም በተሰበሰቡ ጊዜ (ጣዖቶቹ) ለነርሱ ጠላቶች ይኾናሉ፤ (እነሱን) መገዛታቸውንም ከሐዲዎች ይኾናሉ፡፡ (አል-አሕቃፍ፡ 5-6).

ይህን ድርጊት፣ ከአላህ ሌላ መለመንን፣ ከፈጸመ ሰው የበለጠ በደለኛ የለም፡፡

አላህ እንዲህ ይላል:-

﴿قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا﴾ [الجن: ٢٠]

«እኔ የምግገዘው ጌታዬን ብቻ ነው፤ በርሱም አንድንም አላጋራም፣ በል።» (አልጅን: 20).

ይህ ማለት ከሱ ውጭ ያሉ ፍጡራንን በመለመን አላጋራም ነው።

አላህ (ሱ.ወ)

ሰዎች ደረጃቸው የፈለገ ያክል ቢከበርም አላህ ያስቻላቸው ነገር እንጂ ሌላን እንደ ማይችሉ ነገረን። ሁላቸውም ከአላህ ከጃይ ናቸው። እነሱ እንደኛው ሰዎች ናቸው፤ ሰውን የሚያገጥም ሁሉ እነሱንም ያጋጥማል። ይበላሉ፤ ይጠጣሉ፤ ይታመማሉ፤ ይሞታሉ። አላህ እንዲህ ይላል፡-

﴿يَتَأَيَّهَا النَّاسُ أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾ [فاطر: ١٥]

እናንተ ሰዎች ሆይ! እናንተ (ሁል ጊዜ) ወደ አላህ ከጃዮች ናችሁ፤ አላህም እርሱ ተብቃቂው ምስገኑ ነው። (ፋጢር: 15)

አላህ ከሙሳ ሲነግረን እንዲህ ይላል:

﴿فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ﴾ [القصص: ٢٤]

“ጌታዬ ሆይ! እኔ ከመልካም ነገር ወደኔ ለሚወርደው ፈላጊ ነኝ አለ።» (አል-ቀስስ: 24).

አላህ ከኢብራም ሲነግረንም እንዲህ ይላል:

﴿وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينُ﴾ [الشعراء: ٨٠]

“በታመምኩም ጊዜ እርሱ ያሸረኛል።» (አሽ-ሹዑድ: 80).

ዲህኛ እናቱ ምግብ ይበሉ እንደ ነበረ ነገረን:

﴿مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ أَنْظِرْ كَيْفَ نَبِّئْتِ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ أَنْظِرْ أَنِّي يُؤْفَكُونَ﴾ [المائدة: ٧٥]

“የመርየም ልጅ አልመሲሕ፣ ከበፊቱ መልእክተኞች በእርግጥ ያለፉ የሆነ መልእክተኛ እንጅ ሌላ አይደለም። እናቱም በጣም እውነተኛ ናት። ሁለቱም ምግብን የሚበሉ ነበሩ፤ አንቀጾችን ለነርሱ (ለከሐዲዎች) እንዴት እንደምናበራራ ተመልከት፤ ከዚያም (ከእውነት) እንዴት እንደ ሚመለሱ ተመልከት።” (አል-ማኢዳህ: 75)

አላህ እንዲህ ይላል:-

﴿قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ. وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا﴾ [المائدة: ١٧]

“የመርየምን ልጅ አልመሲሕን፣ እናቱንም፣ በምድር ያለንም ሁሉ ለማጥፋት ቢሻ፣ ከአላህ ማዳንን የሚችል ማነው?” (አል-ማኢዳህ: 17)

አላህ እንዲህ ይላል:-

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لِيَأْكُلُوا الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ﴾
 ﴿فِي الْأَسْوَاقِ﴾ [الفرقان: ٢٠]

“ከአንተ በፊት ከመልእክተኞች፣ እነሱ በእርግጥ ምግብን የሚበሉ፣ በገበያዎች የሚሄዱ ሆነው እንጅ አልላከንም።” (አልፉርቃን: 20)

ስለነብዩ ሙሐመድ (ሰዐወ) አላህ እንዲህ ይላል:-

﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ﴾ [الزمر: ٣٠]

“አንተ ሚች ነህ፤ እነርሱም ሚቶች ናቸው።” (አዝ-ዙመር: 30)

አላህ እንዲህ ይላል:-

﴿ وَلَا تَقُولَنَّ لِشَايٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا ﴿١٣﴾ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ ۗ وَاذْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَىٰ أَن يَهْدِيَنِي رَبِّي لَا اقْرَبُ مِن هَٰذَا رُشْدًا ﴾ [الكهف: ٢٣]

“ለማንኛውም ነገር «እኔ ይህንን ነገ ሰሪ ነኝ» አት በል፤ “አላህ ያሻ እንደ ሆነ (እሠራዋለሁ)’ ብትል እንጂ።” (አልከህፍ: 23- 24)

አላህ እንዲህ ይላል:-

﴿ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ ۚ فَنَ كَانَ رِجَافَ اللَّيْلِ ۚ رَبِّهِ ۚ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ ۚ أَحَدًا ﴾ [الكهف: ١١٠]

“እኔ አምላካችሁ አንድ አምላክ ብቻ ነው ማለት፣ ወደኔ የሚወረድልኝ አምላካችሁ ሰው ብቻ ነኝ፤ የጌታውንም መገናኘት የሚፈልግ ሰው መልካም ስራን ይስራ፤ በጌታውም መገዛት አንድንም አያጋራ» በላቸው።” (አል-ከህፍ: 110)

እንዲያውም ከዚህ ጋር አያይዞ የተወሰኑ ነብያቶችን ህዝቦቻቸው እንደ ገደሏቸው አላህ ነገረን:

﴿ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ ۖ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴾ [البقرة: ٨٧]

“ነፍሶቻችሁ በማትወደው ነገር መልክተኛ በመጣላችሁ ቁጥር (ከመከተል) ትኮራላችሁን? ከፊሉን አስተባበላችሁ፤ ከፊሉንም ትገድላላችሁ።” (አልበቀራ: 87)

በመጨረሻ የሚንደርስበት ድምዳሜ፣ ዱዓን መለመን የሚቻለው አላህ ብቻ መሆኑን ነው። እሱ በሁሉም ነገር ቻይ የሆነ ጌታ፣ በመቻሉም ከፍጡራን የተለየበት ነገር ነውና።

አላህ እንዲህ ይላል:-

﴿ إِنَّ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ عِبَادًا أَمْثَلُكُمْ ۖ فَأَدْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴾ [الأعراف: 194]

“እነዚያ ከአላህ ሌላ የሚጎገዟቸው ብጤዎቻቸው ተገዢዎች ናቸው። እውነተኛዎችም እንደኾናቸው ጥሩዎቸውና ለእናንተ ይመልሱላችሁ፤ (መመለስ ግን አይችሉም)።” (አል-አዕራፍ: 194)

አላህ እንዲህ ይላል:-

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاستَمِعُوا لَهُ ۖ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَنِ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ ۖ وَإِن يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَفِيدُوا مِنْهُ ۚ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ ﴾ [الحج: 73]

“እናንተ ሰዎች ሆይ! አስደናቂ ምሳሌ ተገለጸላችሁ። ለእርሱም አድምጡት። እነዚያ ከአላህ ሌላ የምጎግዟቸው (ጣዖታት) ዝንብን ፈጽሞ አይፈጥሩም። እርሱን (ለመፍጠር) ቢሰበሰቡም እንኳን (አይችሉም)። አንዳችንም ነገር ዝንቡ ቢነጥቃቸው ከእርሱ አያስጥሉትም። ፈላጊውም ተፈላጊውም ደከሙ።” (አል-ሐጅ: 73)

አላህ እንዲህ ይላል:-

﴿ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴾ [الفرقان: 65]

“(የአላህ ባሮች) እነዚያ ‘ጌታችን ሆይ! የገሀነምን ቅጣት ከእኛ ላይ መልሰልን ቅጣቷ የማይለቅ ነውና’ የሚሉት ናቸው።” (አልፉርቃን: 65)

ነብያቶች፣

የተከበሩ መልእክተኞች፣ ደጋግ የአላህ ባሮችና መላኪካዎች በሁሉም ጉዳዮቸውና ሁኔታቸው ውስጥ አላህን ብቻ እንደ ሚሊምኑ አላህ ነገረን፤ እነሱን መከተል ደግሞ በሁሉም ሰው ላይ ግዴታ ነው።

ዩኑስ በዓሳ ሆድ ውስጥ ሆኖ ያደረገውን ዱዓ አላህ ነገረን፡

﴿ وَذَا التُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَضِّبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴾ [الأنبياء: ٨٧، ٨٨]

የዓሳውንም ባለቤት ተቆጥቶ በኼደ ጊዜ (አስታውስ)። በእርሱም ላይ ፈጽሞ የማንፈርድበት መኾናችንን ጠረጠረ። (ዓሳም ዋጠው)። በጨለማዎችም ውስጥ ኾኖ ከአንተ በቀር ሌላ አምላክ የለም። ጥራት ይገባህ። እኔ በእርግጥ ከቡዳዮቼ ነበርኩ በማለት ተጣራ። ለርሱም ጥሪውን ተቀበልኩ። ከጭንቅም አዳኘው። እንደዚሁም ምእመናንን እናድናለን። (አል-አምብያእ፡ 87-88)

አላህ እንዲህ ይላል፡-

﴿ وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ، رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿٨٩﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ، وَوَهَبْنَا لَهُ، يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا لَهُ، وَزَوَّجْنَاهُ، بِمَرْيَمَ فَكَانُوا مِنْ السَّاجِدِينَ ﴿٩٠﴾﴾

[الأنبياء: ٨٩-٩٠]

“ዘከራያንም ጌታዬ ሆይ! ብቻዬን አትተወኝ። አንተም ከወራሾች ሁሉ በላጭ ነህ’ ሲል ጌታውን በተጣራ ጊዜ (አስታውስ)። ለእርሱም ጥሪውን ተቀበልነው። ለእርሱም የሕያን ሰጠነው። ለእርሱም ሚስቱን አበጀንለት። እነርሱ በበጎ ሥራዎች የሚቻሉ ከጃዮችና ፈሪዎች ኾነው የሚለምኑንም ነበሩ። ለእኛ ተዋራጆችም ነበሩ።” (አል-አምብያእ: 89-90)

አላህ ከነቢ አዩብ ሲነግረን እንዲህ ይላል:-

﴿وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٨٣﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرِّهِ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدَانَا وَذِكْرَى لِلْعَابِدِينَ ﴿٨٤﴾﴾ [الأنبياء: ٨٣، ٨٤]

“አዩብንም (ኢዮብን) ጌታውን «አኔ መከራ አገኘኝ አንተም ከአዛኞች ሁሉ ይበልጥ አዛኝ ነህ” ሲል በተጣራ ጊዜ (አስታውስ)። ለእርሱም ጥሪውን ተቀበልነው። ከጉዳትም በእርሱ ላይ የነበረውን ሁሉ አስወገድን። ቤተሰቦቹንም ከእነሱም ጋር መሰላቸውን ከእኛ ዘንድ ለችሮታና ለተገዢዎች ለማስገንዘብ ሰጠነው።» (አል-አምብያእ: 83-84)

አላህ እንዲህ ይላል:-

﴿الَّذِينَ يَمْجُلُونَ الْعُرْسَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٧﴾ رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ ءَابَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٨﴾﴾ [غافر: ٧، ٨]

“እነዚያ ዐርሹን የሚሸከሙት እነዚያም በዙሪያው ያሉት በጌታቸው

ምስጋና ያወድሳሉ። በእርሱም ያምናሉ። «ጌታችን ሆይ! ነገሩን ሁሉ በእዝነትና በዕውቀት ከበሃል። ስለዚህ ለእነዚያ ለተጸጸቱት መንገድህንም ለተከተሉት ምሕረት አድርግላቸው። የእሳትንም ቅጣት ጠብቃቸው።» እያሉ ለእነዚያ ላመኑት ምሕረትን ይለምናሉ። «ጌታችን ሆይ! እነርሱንም፣ ከአባቶቻቸውና ከሚስቶቻቸውም፣ ከዝርዮቻቸውም፣ የበጀውን ሁሉ እነዚያን ቃል የገባህላቸውን የመኖሪያ ገነቶች አግባቸው። አንተ አሸናፊው ጥበበኛው አንተ ነህና።» (ጋፊር፡ 7-8)

ሰራሕ ውስጥ ከኢብን ዐባስ በተዘገበ ነብዩ (ሰዐወ) የበድር ዘመቻ ቀንአለት እንዲህ አሉ፡

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عَهْدَكَ وَوَعْدَكَ، اللَّهُمَّ إِنِّي شِئْتُ لَمْ تَعْبُدْ»

“ያ አላህ ሆይ! በቃል ኪዳንህና በቀጠሮህ እለምንሃለው፤ ከፈለክ ከዚህ ቡሃላ አትመለከም።»

አቡ በክር እጃቸውን ያዘና ይበቃዎታል አላቸው። ከዚያም “ጭፍሮቹ ይበተናሉ፤ ወደ ኋላም ይሸሻሉ» እያሉ ወጡ።

አልሓፊዝ በፈትሁል ባሪ ውስጥ እንዲህ ይላል፡ ኢማም አጥ-ጠብራኒ ዘንድ ሐሰን በሆነ ሰነድ ከኢብን መስዑድ በተዘገበው እንዲህ አለ፡ “ነብዩ ሙሐመድ የበድር ዘመቻ ቀን ጌታቸውን ከጠየቁት የበለጠ አንድም ጠያቂ የጠፋበትን ነገር ሲያጠያይቅ ሰምተን አናወቅም፡ ሩያ አላህ ሆይ! እኔ በቃል ኪዳንህ እጠይቀሃለው አሉ።»

ፍጥረት-ዓለሙና

በውስጡ ያለው ሁሉ የአላህ ነው፤ በሱ ቁጥጥር ስርም ነው፤ የሱ ይዘታም ነው። ስለዚህ ሊለመን የሚገባው እሱ ብቻ ነው፤ ምክንያቱም ስልጣኑ የሱ ነው፤ ፍጥረቱም የሱ ፍጥረት ብቻ ነው፤ ትእዛዝም የሱ ትእዛዝ ብቻ ነውና።

አላህ እንዲህ ይላል፡-

﴿الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَىٰ ۗ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرِي ۗ﴾ [طه: ٦٠، ٥]

“አልረሐማን በዐርሹ ላይ (ለሱ በሚገባው መልኩ) ተደላደለ። በሰማያት ያለው፣ በምድርም ያለው፣ በመካከላቸውም ያለው፣ ከአፈር በታችም ያለው ሁሉ የርሱ ብቻ ነው።» (ጣሃ: 5-6).

አላህ እንዲህ ይላል፡-

﴿يَعْلَمُ مَا يَلِيحُ فِي الْاَرْضِ وَمَا يُخْرِجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَرْجِعُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ اِنَّ مَّا كُنْتُمْ وَاللّٰهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ بَصِيْرٌ ۗ﴾ [الحديد: ٤]

“በምድር ውስጥ የሚገባውን፣ ከእርሷም የሚወጣውን፣ ከሰማይም የሚወርደውን በእርሷም ውስጥ የሚያርገውን ያውቃል። እርሱም የትም ብትኾኑ ከእናንተ ጋር ነው። አላህም የምትሠሩትን ሁሉ ተመልካች ነው።» (አልሐዲድ: 4).

አላህ እንዲህ ይላል:-

﴿إِنَّ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دَعَاءَكُمْ وَلَا يَسْمَعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ
بِشْرِكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَيْرٍ﴾ [فاطر: ١٤]

“በትጠሩዎቸው ጥሪያችሁን አይሰሙም። ቢሰሙም ኖሮ ለእናንተ አይመልሱላችሁም። በትንሣኤም ቀን (እነርሱን በአላህ) ማጋራታችሁን ይክዳሉ። እንደ ውስጠ ዐዋቂው ማንም አይነግርህም።» (ፋጢር: 14)

አላህ እንዲህ ይላል:-

﴿اللَّهُ الصَّكْمُ﴾ [الإخلاص: ٤]

“አላህ የሁሉ መጠጊያ ነው።» (አል-አክላስ: 4).

አሰመድ ማለት ፍጡራን ጉዳያቸውን ለማስፈጸም ወደሱ የሚጠጉ ማለት ነው።

ነብያቶችና የተከበሩ

መልእክተኞች በተወሰነ ጊዜ ለጉዳያቸው አላህን ለምነው እንዳልተቀበላቸውና ፍላጎታቸው እንዳልተሳካላቸው አላህ (ሱወ) ነገረን። አላህ ከነብዩ ሙሐመድ (ሰወ) እንዲህ ሲል ነገረን፡

﴿ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴾

[القصص: 06]

“አንተ የወደድከውን ሰው ፈጽሞ አታቀናም። ግን አላህ የሚሻውን ሰው ያቀናል እርሱም ቅኖቹን ዐዋቂ ነው።» (አል-ቀሠሥ: 56).

አላህ (ሱወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿ أَسْتَغْفِرُ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ﴾

[التوبة: 80]

“ለእነርሱ ምሕረትን ለምንላቸው፤ ወይም ለእነሱ ምሕረትን አትለምንላቸው (እኩል ነው)። ለእነሱ ሰባ ጊዜ ምሕረትን ብትለምንላቸው አላህ ለነሱ በፍጹም አይምርም። ይህ እነርሱ አላህና መልእክተኛውን በመካዳቸው ነው። አላህም አመጸኞች ሕዝቦችን አያቀናም።» (አት-ተውባ: 80)

አላህ እንዲህ ይላል፡-

﴿ مَا كَانُ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولَىٰ قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴾ [التوبة: 113]

“ለነቢዩና ለነዚያ ላመኑት ለአጋሪዎቹ የዝምድና ባለቤቶች ቢኾኑም እንኳ እነሱ (ከሐዲዎቹ) የአሳት ጓዶች መኾናቸው ከተገለጸላቸው በኋላ ምሕረትን ሊለምኑ የሚገባ አልነበረም፡፡» (አት-ተው-ባ: 113)

ስለ ኢብራሂም ደግሞ አላህ እንዲህ ይላል:

﴿ وَمَا كَانُ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَن مَّوْعِدَةٍ وَعَدَّهَا إِتْيَاهُ فَلَمَّا بَيَّنَّ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ﴾ [التوبة: ١١٤]

“የኢብራሂምም ለአባቱ ምሕረትን መለመን ለእርሱ ገብቶለት ለነበረችው ቃል (ለመሙላት) እንጂ ለሌላ አልነበረም፡፡ እርሱም የአላህ ጠላት መኾኑ ለእርሱ በተገለጸለት ጊዜ ከርሱ ራቀ፤ (ተወው)፡፡ ኢብራሂም በእርግጥ በጣም ርኅሩኅ ታጋሽ ነውና፡፡» (አት-ተው-ባ: 114)

አላህ (ሱወ) ይህን ዱዓውን አለ መቀበሉ ግልጽ ነው፡፡

ስለ ኑህ አላህ (ሱወ) እንዲህ ይላል:

﴿ وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ، فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِن أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يَبْنَوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِن أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْتَأْذِنُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعْظَمُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٤٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَتَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴾ [هود: ٤٥-٤٧]

“ኑሕም ጌታውን ጠራ፡፡ አለም «ጌታዬ ሆይ! ልጄ ከቤተሰቤ ነው፡፡ ኪዳንህም እውነት ነው፡፡ አንተ ከፈራጆች ሁሉ ይበልጥ ዐዋቂ ነህ፡፡ (አላህም) «ኑሕ ሆይ! እርሱ ከቤተሰብህ አይደለም፤ እርሱ መልካም ያልሆነ ሥራ ነው፤ በርሱ ዕውቀት የሌለህንም ነገር አትጠይቀኝ፤ እኔ ከሚሳሳቱት ሰዎች እንዳትሆን እገስጽህለሁ» አለ፡፡ «ጌታዬ ሆይ!

በእርሱ ለእኔ ዕውቀት የሌለኝን ነገር የምጠይቅህ ከመሆን እኔ ባንተ እጠበቃለሁ። ለእኔም ባትምረኝና ባታዘንልኝ ከከሳሪዎቹ እሆናለሁ” አለ።» (ሁድ: 45-47) ታዲያ ከአላህ በታች እነሱን እንዴት ይለምናሉ?

አሁንም በድጋሜ እንመልከት፤ የኡሁድ ዘመቻ ቀን ሙስሊሞች በአላህ መልእክተኛ (ሰዐወ) መሪነት ሙሽሪኮችን በተዋጉ ጊዜ በነሱ ላይ ድል ማግኘትን ይፈልጉ ነበር። ነገር ግን አስፈላጊውን እንቅስቃሴ ሁሉ ከማድረጋቸውም ጋር አልተሳካላቸውም። በዚህም ምክንያት አላህ በአሊ-ሲምራን ምእራፍ ውስጥ ብዙ ግሳጾን የያዙ እና ለሙስሊሞች አስተማሪ የሆኑ አንቀጾችን አወረደ።

የሰፊን ዘመቻ ቀን በዐሊ ቢን አቡ ጣሊብ ላይ የተከሰተውንም እንመልከት፤ በተቃራኒው ላይ ድል ለማግኘት ሞክሮ የቻለውን ታግሎ ነበር። ግን ፍላጎቱ አልተሳካለትም።

ሑሴንንም (ረዐ) እንመልከት፡ እሱና ከሱ ጋር የነበሩ ብዙ ቤተ ሰቦቹ እስኪገደሉ ድረስ ታግለው ተዋግተው ነበሩ። ነገር ግን ከራሱም ሆነ ከቤተሰቦቹ ምንም ነገር መከላከል አልቻለም።

ታዲያ እነዚያ አላህን ትተው ዐሊንና ሑሴንን የሚለምኑ የት ነው ያሉት? ከራሳቸውም መከላከል አልቻሉም፤ በነሱና በቤተሰቦቻቸው የተላለፈውን የአላህን ቀደር መመለስም አልቻሉም። ይህ ጉዳይ (የአላህን ቀደር መመለስ አለመቻል) ግልጽ እና በማንም ጤናማ አእምሮም ባለው ሰውየ ሚታወቅ ነገር ነው፤ አንድም ሰው ከሱ ሊያመልጥ አይችልም። ተጨባጭ ጉዳይም ስለሆነ መካዱ አይመችም። ዐሊና ሑሴን በችግር ጊዜ ወደአላህ ይመለሱና እሱን ይለምኑ ነበር። እነሱን ወዳለው የሚል ሰው ሁሉ ላይ እነሱን መከተል ግዴታ ይሆናል።

የተወሰኑ ሰዎች ድምበር አለፉና በአላህ ቤት ውስጥ ከዕባ ዘንድ እያሉ ራሱ፣ መቆም ሲፈልጉ «ያ ዐሊ!» ይላሉ። የሆነ አዋቂ ሰምቶት እንዲህ አለው፡- “በአንድ ሰው ቤት ውስጥ ብትሆንና ከቤቱ ውስጥ የሆነ ነገር ብትፈልግ፣ ለጉዳዩ ወደ ቤቱ ጎርቤት ነው ምትሄደው ወይስ ባለ ቤቱን ራሱ ነው ምትጠይቀው?» አለው። ሰውየውም ሌላ መልስ አጣና ባለ ቤቱውን ነው ምጠይቀው አለ።

ለዚህ ሲል አላህ እንዲህ ይላል፡-

﴿أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابِي إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا﴾ [الإسراء: ٥٧]

“እነዚያ እነርሱ የሚግገዟቸው ማንኛቸውም (ወደ አላህ) በጣም ቀራቢያቸው ወደ ጌታቸው መቃረቢያን (ሥራ) ይፈልጋሉ። እዝነቱንም ይከጅላሉ። ቅጣቱንም ይፈራሉ። የጌታህ ቅጣት የሚፈራ ነውና።» (አል-ኢስራእ: 57)

ሁሉም ሰው የሚገነዘበውን ሌላ ምሳሌን አብራላለው፡ አንድን ሰው በንብረት አላህ አብቃቃው፤ ብዙ ገንዘብን ሰጠው። ብዙ ልጆችም ነበሩት። ሁሌም ለልጆቹ ገንዘብ፣ ምግብ ወይም ልብስ ስትፈልጉ ንገሩኝ ይል ነበር። እነኚህ ልጆች እሱን አይጠይቁም፤ ወደ ጎረቤት ሄደው እነሱን ይጠይቁ ነበር። ልጆቹ የሰሩት ስራ ከአእምሮ ጋር የሚሄድ ነውን ወይስ አእምሮን የሚጋጭ ቁልነት ነው? ይህ በፍጡራን ጋር የተያያዘ ጉዳይ ነው። የላቀ ባህርያት ያለው አላህ ጋር የተያያዘ ጉዳይስ እንዴት ይሁን?

ሁሉም ባሮች ጉዳያቸውን ለማስፈጸም እና ችግሮቻቸውን ለመፍታት፣ ፈጣርያቸውና አምላካቸው ወደ ሆነው ወደ አላህ መመለስ አለበት።

የተወሰኑ ሰዎች ከአላህ ሌላ ነቢያቶችን ለመለመን የነሱን ተዓምር ለመስረጃነት ያቀርባሉ፡- ለምሳሌ ሙሳ በብትራቸው ድንጋይን ሲመቱ ውሃ ይፈልቅ ነበር፤ ዒሳ ደግሞ ሙታንን ይቀሰቅስ ነበር፤ እውራንና ለምጻኛን ያድን ነበር።

ለዚህ ጥያቄ መልስ የሚከተለውን አቀርባለው፡-

1ኛ፡- እነዚህ ተዓምራቶች ከአላህ የተሰጣቸው ናቸው። አላህ (ሱወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَاتٍ مِّن رَّبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ﴾ [آل عمران: ٤٩].

«እኔ ከጌታዬ ዘንድ በተዓምር ወደ እናንተ መጣሁ። እኔ ለናንተ ከጭቃ እንደ ወፍ ቅርፅ እፈጥራለሁ። በርሱም እተነፍስበታለሁ። በአላህም ፈቃድ ወፍ ይኾናል። በአላህም ፈቃድ ዕውር ኾኖ የተወለደን፣ ለምጻኛንም አድናለሁ። ሙታንንም አስነሳለሁ። የምትበሉትንና በቤታችሁ የምታደልቡትንም ሁሉ እነግራችኋለሁ። የምታምኑ እንደኾናችሁ ለእናንተ በዚህ ውስጥ በእርግጥ ተዓምር አለበት።» (አሊ. ዒምራን: 49)

በባርያ ላይ ያለው ግዴታ እነዚህን ተዓምራት የሰጣቸውን አላህን ብቻ መለመን ነው።

2ኛ፡- በብዙ አንቀጾች ውስጥ እንዳሳለፍነው፣ እነዚህ ነቢያቶች አላህን ይለምኑ ነበሩ። ሰው ሁሉ እነሱን መከተል አለበት፤ እነሱ ጥሩ አርዓያ ናቸውና።

❁ 3ኛ:- ያለፉት መረጃዎች ከዚህ በመከልከል ግልጽ አስረጅዎች ናቸው። እንደውም የሰው ልጅ በሚችለው ጉዳይ ላይ ራሱ አስቀድሞ በአላህ መጀመር ይመረጣል።

ከአቢ ጀዕፈረ ሙሐመድ አልባቂር እነደተዘገበ እንዲህ ይላል:-
 “ወደ ፍጡራን የሚወስደው ጉዳይ ያጋጠመው ሰው በአላህ (ሰው) ይጀምር።»¹

1- ኪታብ ሐልሙሰተጊሲን ቢላህ፣ የኢብን በሽክዋል 68 ገጽ

አላህ (ሱወ) እሱን ብቻ

መለመን እንዳዘዘና ከሱ ሌላን መለመን እንደ ከለከለ፤ ባሮቹ በሁሉም ጉዳያቸው አሱን መለመን፤ ከሱ እርዳታን መፈለግና ወደሱ መመለስን ይወዳል። ዱዓ አላህ የሚወደው ዒባዳ ነው፤ ጌታውን የሚለምን ሰው እሱ የሚወደውንና ወደሱ የሚያቃርብ ነገርን እየሰራ ነው። የዚህ መረጃ ሐዲስ አልቁድሲ ነው፤ እሱ ታላቅ ሐዲስ ሲሆን የአላህ መልእክተኛ እንዲህ አሉ፡-

«يَبْزُلُ رَبُّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا حِينَ يَبْقَى ثَلَاثَ اللَّيْلِ الْآخِرِ يَقُولُ: مَنْ يَدْعُونِي، فَأَسْتَجِيبَ لَهُ مَنْ يَسْأَلُنِي فَأَعْطِيهِ، مَنْ يَسْتَعْفِرُنِي فَأَعْفِرَ لَهُ»

“ጌታችን በሁሉም ሌሊት ወደ ቅርቢቷ አለም ሰማይ ይወርዳል፤ ለምኖኝ የሚመልስለት ማነው? ጠይቆኝ የሚሰጠው ማነው? ምህረት ጠይቆውኝ የሚምረው ማነው?» ይላል።»

ይህ ሐዲስ ከብዙ ሠሐቦች ተዘግቧል። ይህ ሐዲስ በሠሐሐይን፣ ሱነንና ሙስነዶች ውስጥ የሚገኝ ሲሆን ሙተዋትር (በብዙ አቅጣጫ የተዘገበ) ሐዲስ ነው፤ ኢማም አድ-ዳረቁጥኒ እሱን ብቻ አስመልክቶ አንድ መጽሐፍ አለው።

የአላህን ችሮታ ተመልከት፤ በሁሉም ሌሊት ባሮቹ እሱን እንዲ ጠይቁና እንዲ ለምኑት ይጠራቸዋል። እሱ ከነሱ የተብቃቃ ነው። ባርያ ይህን

ታላቅ የአላህን ቸርነት ተጠቅሞ ዱዓውን ማብዛት አለበት። የልቡን መረጋጋት፣ የነፍሱን ማረፍና የኢማኑን መጨመር በቀላሉ ያገኛል።

አላህ (ሱወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿وَسَأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا﴾ [النساء: ٣٢]

“አላህንም ከቸርታው ለምኑት። አላህ በነገሩ ሁሉ ዐዋቂ ነው።።» (አን-ኒሳ: 32)

አቡ ዘር አል-ግፋሪ (ረዐ) እንዳስተላለፉት ነብዩ (ሰዐወ) ከጌታቸው በዘገቡልን አላህ እንዲህ አለ፡-

«يَا عِبَادِي إِنِّي حَرَمْتُ الظُّلْمَ عَلَى نَفْسِي، وَجَعَلْتَهُ بَيْنَكُمْ مُحَرَّمًا، فَلَا تَظَالَمُوا، يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ ضَالٌ إِلَّا مَنْ هَدَيْتَهُ، فَاسْتَهْدُونِي أَهْدِكُمْ، يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ جَائِعٌ، إِلَّا مَنْ أَطْعَمْتَهُ، فَاسْتَطْعِمُونِي أُطْعِمَكُمْ، يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ عَارٍ، إِلَّا مَنْ كَسَوْتَهُ، فَاسْتَكْسُونِي أَكْسُكُمْ...»

“ባሮቼ ሆይ! እኔ በደልን በራሴ ላይ እርም አድርግያለው፤ በናንተመካከልም እርም አደረኩኝ፤ ስለዚህ አትበዳደሱ። «ባሮቼ ሆይ! ሁላችሁም ጠማሞች ናችሁ እኔ የመራሁት ሲቀር፤ መመራትን ከኔ ለምኑ እመራችኋለሁ። «ባሮቼ ሆይ! ሁላችሁም ረሃብተኞች ናችሁ እኔ ያበላሁት ሲቀር፤ ምግብን ከኔ ፈልጉ እመግባችኋለሁ። «ባሮቼ ሆይ! ሁላችሁም ራቁት ናችሁ ያለበስኩት ሲቀር፤ ልብስን ከኔ ጠይቁ አለብሳችኋለሁ።» (ሙስሊም ዘግቦታል)

አቡ ሁረይራ (ረዐ) እንዳስተላለፉት የአላህ መልእክተኛ (ሰዐወ) እንዲህ ብለዋል፡- “አላህን ያል-ለመነ ሰው አላህ ይቆጣበታል።» ኢብን ማጃህ ዘግቦውታል። ይህን ሐዲስ የተወሰኑ ሊቃውንቶች አጠንክረዉታል፤

ሐዲሱ ዶዲፍ (ደካማ) ነው። ግን የቁርኣንና ሐዲስ ማስረጃ ለትርጉሙ ይመሰክራሉ። በጉዳዩ ሁሉ አላህን የማይለምን ሰው አላህ እንደ ሚቆጣበት ግልጽ ነው። አላህን ጌታም ሆኔ አምላክ አላደረገምና። ከዱዓዎች ውስጥ ግዴታ የሚሆኑት አሉ፤ ለምሳሌ መመራትን አላህን መጠየቅ፣ አላህ (ሱወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿ أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴾ [الفاتحة: ٦]

“ወደ ቀጥተኛ ጎዳና ምራን።» (አልፋትሐ፡ 6) በሁለቱ ሱጁድ መካከል እንዳለው ምህረት አላህን መጠየቅ አይነት።

በአረብኛ ግጥም ውስጥ አላህ ልመናውን ከተውክ ይቆጣል፤ የአደም ልጅ ደግሞ ሲለመን ይቆጣል ይላል።

ከቁርአንና ሐዲስ

የሆኑ ሸሪዓዊ መስረጃዎች አላህ ብቻ በሚችለው ጉዳይ ላይ ከሱ ሌላ መለመን ክልክል መሆኑን እንዳመላከቱ ሁሉ የሰው ተፈጥሮም ይህንኑ ያመላክታል። አላህ (ሱ.ወ) የሰው ልጅን በችግርና አደጋ ግዜ ወደሱ በመመለስና እሱን በመለመን ላይ ነው የፈጠረው። ይህ ከሃዲዎችንም ጨምሮ በሁሉም ሰው ውስጥ ይገኛል። አላህ ከሙሽሪኮች ነግሮን እንዲህ ይላል፡-

﴿ هُوَ الَّذِي يُسِرُّكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّىٰ إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلِكَ وَجَرَيْنَ بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِنِ أَنْجَيْتَنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴾ [يونس: ٢٢]

“እርሱ (አላህ) ያ በየብስና በባሕር የሚያስኬዳችሁ ነው። በመርከቦችም ውስጥ በሆናችሁና በእነርሱም በመልካም ነፋስ በርሷ የተደሰቱ ኾነው (መርከቦቹ) በተንሻለሉ ጊዜ ኅይለኛ ነፋስ ትመጣባቸዋል። ከየስፍራውም ማዕበል ይመጣባቸዋል። እነሱም (ለጥፋት) የተከበቡ መሆናቸውን ያረጋግጣሉ። (ያን ጊዜ) አላህን ከዚህች (ጭንቀት) ብታድነን በእርግጥ ከአመስጋኞቹ እንሆናለን ሲሉ ሃይማኖትን ለርሱ ብቻ ያጠፉ ሆነው ይለምኑታል።» (ዩኑስ: 22)

አላህ (ሱ.ወ) እንዲህ ይላል:-

﴿وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِلَاءَهُ فَلَمَّا بَلَغَكُمُ الْبَرَّ اَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا﴾ [الإسراء: ٦٧]

“በባሕሩም ውስጥ ጉዳት ባገኛችሁ ጊዜ የምትጠሩዎቸው (አማልክት) ሁሉ ከእርሱ (ከአላህ) በቀር ይጠፋሉ። ወደ የብስም በማድረስ ባዳናችሁ ጊዜ (እምነትን) ትተዋላችሁ። ሰውም በጣም ከሓዲ ነው።” (አል-ኢስራአ: 67)

እንዲያውም እንሰላዎችም ወደ ፈጣሪያቸው በመመለስ ላይ ነው የተፈጠሩት፤ አላህ (ሱ.ወ) ከሁለይማን እርግብ ሲነግረን እንዲህ ይላል:-

﴿فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطْتُ بِمَا لَمْ مَحْطُ بِهِ، وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبِيٍّ يَقِينٍ ﴿٢٢﴾ إِنِّي وَجَدْتُ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ سُورٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾ وَجَدْتُهُمْ وَقَوْمُهُمْ لَيَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ﴾ [النمل: ٢٢-٢٤]

“(ወፋ) ዕሩቅ ያልኾነንም ጊዜ ቆዩ። አለም «ያላወቅከውን ነገር አወቅኩ። ከሰበእም እርግጠኛን ወሬ አመጣሁልህ። «እኔ የምትገዛቸው የኾነችን ሴት ከነገሩም ሁሉ የተሰጠችን አገኘሁ። ለእርሷም ታላቅ ዙፋን አልላት። «እርስዋንም ሕዝቦችዋንም ከአላህ ሌላ ለፀሐይ ሲሰግዱ አገኘኋቸው። ሰይጣንም ለእነሱ ሥራዎቻቸውን ሸልሞላቸዋል። ከእውነተኛውም መንገድ አግዷቸዋል። ስለዚህ እነሱ (ወደ እውነት) አይምመሩም።” (አን-ነምል: 22-24)

ይህ ወፍ አላህን ትተው ወደ ፍጡራን የተመለሱ ሰዎችን ስራ እንዴት እንደ ተቃወመ ተመልከት! ምክንያቱም ይህ ፍጥረት አላህ ፍጡራንን ባጠቃላይ ሰውን፣ ጅንን፣ ተናጋሪዎችንና የማይናገሩትንም የፈጠረበት ባህሪ ነው።

ሸሪዓና ፍጥረት

ሸሪዓና ፍጥረት በዚህ ላይ እንዳመላከቱ ሁሉ ትክክለኛ አእምሮም ይህንኑ ይደግፋል። አእምሮ ያለው ሰው እነዚህ የሚመለከቱ ነገራቶች በፍጥረታቸውና ሰውነታቸው የሱ አምሳያ መሆናቸውን ያውቃል። ታዲያ እንዴት ከአላህ ሌላ እነሱን እርዳታ ይጠይቃል? አምሳያዎቹ ሆኖስ እያሉ እንዴት ወደነሱ ተጠግቶ ማዳንና ሲሳይን ይለምናቸዋል?

አላህ (ሱ.ወ) ከነቢዩ ሲነግረን እንዲህ ይላል፡-

﴿قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُ الْكَافِرِينَ وَجِدْ فَن كَانَ زَحْوَ الْقَاءِ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾ [الكهف: 110]

«እኔ አምላካችሁ አንድ አምላክ ብቻ ነው ማለት ወደኔ የሚወረድልኝ ቢጠይቃችሁ ሰው ብቻ ነኝ። የጌታውንም መገናኘት የሚፈልግ ሰው፤ መልካም ሥራን ይሥራ። በጌታውም መገዛት አንድንም አያጋራ» በላቸው።» (አልከህፍ: 110)

አላህ (ሱ.ወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۗ وَمَا كُنَّا لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ بِسُلْطَانٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَىٰ اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ﴾ [إبراهيم: 11]

“መልክተኞቻቸው ለእነርሱ አሉ «እኛ ብጠይቃችሁ ሰው እንጂ ሌላ

አይደለንም ግን አላህ ከባርቹ በሚሻው ሰው ላይ ይለግሳል። ለእኛም በአላህ ፈቃድ እንጂ ማስረጃን ልናመጣላችሁ አይገባንም። በአላህም ላይ ምእምናኖች ይጠጉ። (አል-ኢብራሂም፡ 11)

ባሳለፍነው አንቀጽ ውስጥ እንዲህ ይላል፡-

﴿ إِنَّ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ عِبَادًا أَمْثَلُكُمْ ۖ فَأَدْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ ۖ إِنَّ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴾ [الأعراف: ١٩٤]

“እነዚያ ከአላህ ሌላ የምትገዟቸው ብጤዎቻችሁ ተገዢዎች ናቸው።” (አል-አዕራፍ፡ 194)

እንዲያውም ባርቹ መተግበር የሚችሉት ጉዳይ ቢሆንም አላህን መለመንና ወደ ባርቹ መዞር ማቆም ያስፈልጋል። የሚያሳዝነው ነገር ግን ሰዎች ሲታመሙ ወዲያው ሩቃ (ሸሪዓዊ ህክምና) ወደ ሚቀራ ሰው ይሄዳሉ፤ ከሱ የሚጠበቀው መጀመርያ በራሱ ላይ መቅራት ነበረበት። ከሙስሊሞች ውስጥ በራሱ ላይ ሱረት አል-ፋትሐ፣ አየት አልኩርሲይ፣ ሙዐወዘተይንና የመሳሰሉትን መቅራት የማይችል የለም።

አንድ ሰው እራሱን በራሱ ሩቃ የሚያደርግ ከሆነ የበለጠ ትግል ማድረግ ግልጽ ነው። የሚቀራውም ነገር ከልብ የመነጨና ከአላህ ጋር ጠንካራ ግንኙነት ያለው ይሆናል። ይህ ነው የበለጠ ተቀባይነት ማግኘቱ የሚከጀለው። እራሱን በራሱ ሩቃ አድርጎ አላህ ያዳነው ሰው ብዙ ነው።

ሌላ ከዚህ ጋር የተያያዘ ነጥብ ደግሞ የተወሰኑ ሰዎች ስራ ሲፈልጉ ወዲያው የሚያገናኛቸውን ሰው መፈለግ ይጀምራሉ። አላህ እንዲያገራለት ወደሱ ሳይመለስ እገሌንና እገሌን ማናገር ይጀምራል። አንድ ከቁርአን

ማሰራጫ ጣብያ የሰማውትን ታሪክ አስታውሳለው፡- አንድ ሰው ስራን ፈለገና ጉዳዩ ወደ ሚመለከተው ሰው ሄደ፤ ዞረውም አላዩትም፡፡ በጣም አዝዞ ወደ አንድ አሊም ሄዶ ምልጃን ጠየቀው፡፡ አሊሙም ወደ አላህ እንዲመለስ መከረው፤ የሱን ምክር ተቀብሎከሱብሒ ሰላት በፊት ተነስቶ ሰግዶ ዱዓ አደረገ፡፡ ከዚያ በኋላ መጀመርያ ወደ ሄደባቸው ሰዎች ሄደ፡፡ ስራውን ማግኘትም ቀለለለት፡፡ እንደውም ከዚያ በፊት ሄዶበት የነበረው ሰው «የት ነበርክ?» ብሎ ጠየቀው፡፡

አንድ አንድ ሰዎች ለራሳቸው ዱዓ ማድረግ ሲፈልጉ ሌሎች ሰዎች እንድያደርጉላቸው ይጠይቃሉ፤ ጌታችን እንዲህ ይላል፡-

﴿ وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ﴾ [غافر: 6]

“ጌታችሁም አለ «ለምኑኝ፤ እቀበላችኋለሁና፡፡ እነዚያ እኔን ከመግዛት የሚከሩት ተዋራጆች ኾነው ገህነምን በእርግጥ ይገባሉ፡፡» (ጋፊር፡ 60)

አላህ (ሱ.ወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ﴿١٨٦﴾ فَلَيْسَ سِتَجِيبُوا لِي وَلِيُؤْمِنُوا مِنِّي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴾ [البقرة: 186]

“ባሮቼም ከእኔ በጠየቁህ ጊዜ (እንዲህ በላቸው)፡- እኔ ቅርብ ነኝ፡፡ የለማኝን ጸሎት በለመነኝ ጊዜ እቀበለዋለሁ፡፡ ስለዚህ ለኔ ይታዘዙ፤ በኔም ይመኑ፤ እነሱ ሊመሩ ይከጀላልና፡፡» (አልበቀራ፡ 186)

አንድ አሥበግ ቢን ዘይድ አልወራቅ የሚባል ሰለፍ እንዲህ ይላል፡ - “እኔና ከኔ ጋር የቆዩ ሰዎች ለሶስት ቀን ምንም ሳንበላ ቆየን፡፡ ወደ ታናሽ ሴት ልጄ ወጣሁኝ፤ «አባቴ ርቦኛል» አለች፡፡ አሷን ትቼ የዉዱ ቦታ ሄድኩኝ፤ ዉዱ አድርጌ ሁለት ረከዓ ሰገድኩ፡፡ ዱዓ ለማድረግ

እጆቼን ስዘረጋ ከዚህ በፊት የማውቀው ዱዓ ሁሉ ጠፋብኝ።”ያ አላህ ሆይ! ሲሳይን ብትከለክለኝም ዱዓን ግን አትከልክለኝ» አልኩኝ። ቀጥሎ ያለው ዱዓ መጣልኝ፡-

«اللهم خشعت الأصوات لك، وضلت الأحلام فيك، وضاعت الأشياء دونك، وهرب كل شيء منك إليك، وتوكل كل مؤمن عليك، فأنت الرفيع في جلالك، وأنت البهي في جمالك، وأنت العلي في قدرك، يا من هو في علوه دان، وفي دونه عال، وفي سلطانه قوي صل على محمد وعلى آل محمد وافتح عليّ منك رزق، لا تجعل عليّ فيه منّة، ولا لك عليّ فيه في الآخرة تبعة، برحمتك يا أرحم الراحمين».

“ያ አላህ ሆይ! ድምጾች ሁሉ ላንተ ዝቅ አሉ፤ ትእግስቶች ሁሉ አንተ ዘንድ አለቁ። ሁሉም ነገር ወዳንተ ከጀለ፤ ሁሉም ነገር ከንተ ወዳንተ ሸሸ። ሁሉም ሙእሚን ባንተ ላይ ተመካ። አንተ በታላቅነትህ ከፍ ብለሃል። በወበትህም ድምበር የለህም። አንተ በደረጃህ የላቅክ ነህ። ከሁሉም በላይ ከመሆንህ ጋር ቅርብ የሆንክና ቅርብ ከመሆንም ጋር ከዐርሽ በላይ የሆንክ ሆይ! በስልጣንህም ጠንካራ የሆንክ! በሙሐመድና በሙሐመድ ቤተሰቦች ላይ እዝነትህን አውርድ። የአዛኞች ሁሉ አዛኝ የሆንከዉ ጌታ ሆይ! በእዝነትህ ካንተ የሆነ ሲሳይን ለግሰኝ። መመጸደቅንና በመጨረሻይቱ አለም መቀጣትን በሱ ውስጥ አታድርግብኝ።» ከዚያ በኋላ ወደ ቤት ተመለስኩ። ወዲያው ታላቅ ሴት ልጄ ወደኔ መጣችና “አባቴ ሆይ! አጎቴ ይህን ቀረጢጥ ሙሉ ብር ይዞ፤ በሱ ላይ ዱቄትን ተሸክሞ፣ በግመል ላይ ደግሞ በገበያ ያለውን ሁሉ ጭኖበት መጣ። ለወንድሜ ሰላምታዬን ንገራልኝ፤ የሆነ ነገር ስያስፈልግህ እኔን ዱዓ አድርግ፤ ወዲያው ጉዳይህ ይፈጸማል።» አለ።

አሥበግ ቢን ዘይድም አለ፡- “ወላሂ እኔ አንድም ወንድም አልነበረኝም፤ ይህ ተናጋሪ ማን እንደ ሆነ አላወቅም፡፡ ነገር ግን አላህ ሁሉም ነገር ላይ ቻይ ነው፤ ምስጋና ሁሉ ለአላህ ለዓለማቱ ጌታ ይገባው፡፡”

ከዚህ ታሪክ የምንማረው ትምህርት፣ ይህ ሰዉዬ ወደ አላህ ተመልሰው ሁለት ረከዓ ሰገደ፤ እጆቹንም ወደ አላህ ዘረጋ፡፡ መፍትሄውም ወዲያው ከአላህ ዘንድ መጣለት፡፡

አንድ ታሪክ እብን ሐዝም ከአባቱ ዘግቦልን እንዲህ አለ፡- “አንድ ግዜ አቡ መንሱር ቢን ዓሚር ከሰዎች ጋር ተቀምጦ እያለ የሆነ ወረቀት ወደሱ መጣ፤ ወረቀቱ አንድ ልጁ ከታሰረባት እናት ሲሆን ልጁ ባለ ስልጣኑን በማናደደ ወንጀል ነው የታሰረው፡፡ ወረቀቱ እዝነትን ይጠይቅለት ነበር፡፡ አልመንሱር ሲያነበው የበለጠተናደደ፡፡ ወዲያው አስታውሳችሁኝ ብሎ እንዲገደል ለመፈረም ወረቀት ወሰደ፡፡ ይገደል የሚለውን ለመጻፍ አስቦ ይለቀቅ የሚልን ጻፈ፡፡ ወረቀቱን ወደ ሚኒስቴሩ ሲወረውር ቀለሙን ወስዶ መጻፍ ጀመረ፡፡ አልመንሱርም “ምን እየጻፍክ ነው?” አለ፡፡ እንዲለቀቅ ነው አለው፡፡ ወረቀቱን በመቀበል የጻፈውን ሰርዞ ፊልቆል የሚለውን ለመጻፍ ፈልጎ አሁንም ይለቀቅ የሚልን ጻፈ፡፡ ሚኒስቴሩም ወረቀቱን ወስደው እንዲለቀቅ መጻፉን ቀጠለ፡፡ አልመንሱርም አየውና “ምን እየጻፍክ ነው?” አለ፡፡ ልጁ እንዲለቀቅ ነው አለው፡፡ ከመጀመርያው የበለጠ ቁጣ ተቆጥቶ “ማነው በዚህ ያዘዘህ?” በማለት ወረቀቱን ወስዶ ለሶስተኛ ግዜ በመሰረዝ አሁንም ፊልቆል የሚለውን ለመጻፍ ፈልጎ ይለቀቅ የሚል ጻፈ፡፡ ሚኒስቴሩም ወረቀቱን ወስዶ ይለቀቅ የሚለውን መጻፉን ቀጠለበት፡፡ “ምን እየጻፍክ ነው?” አለው፡፡ ልጁ እንዲለቀቅ ነው አለው፡፡ ይህ ንግግር ሶስተኛ ነው፡፡ ይህን ጉዳይ

ሲመለከት ተገረመ። “እኔ ባልፈልግም ይለቀቃል፤ አላህ እንዲለቀቅ የፈለገዉ ሰው እኔ ምንም ማድረግ አልችልም» አለ።¹

ይህን ንጉስ ተመልከት፤ «ይሰቀል» የሚለውን መጻፍ ፈልጎነበር። እሱ ቢፈልገዉምአላህ ግን አላሳካለትም። ይህን ነገር ሶስት ጊዜ ሞከረ፤ በመሰረቱ ይህን መጻፍ ይችል ነበር። አላህ እሱ የሚጽፈውን ፊደል ቀይሮበት ይሰቀል የሚል ቦታ ይለቀቅ የሚለውን ጻፈ እንጂ። በመጨረሻው ላይ እንዲለቀቅ አዘዘ። “አላህ እንዲለቀቅ የፈለገዉን ሰው እኔ ልገል አልችልም» አለ። አላህ እውነቱን ተናገረ፡ - “አላህም በሰውየውና በልቡ መካከል የሚጋርድ መኾኑን ወደርሱም የምትሰበሰቡ መኾናችሁን እወቁ።» (አል-አንፋል፡ 24) ይች ሴት ልጇ እንዲለቀቅላት አላህን ለመነች፤ አላህም ተቀበላት።

አቡል ዐባስ አህመድ ቢን አብዱል ሐሊም እንዲህ አለ፡- “ሰዎች ላይ መተግበሯ ግዴታ የማይሆን የአዱንያ ጉዳይን እነሱን መለመን ገዴታም ተወዳጅም አይደለም። ይልቁንስ የታዘዘነው አላህን መለመን፤ ከሱ መከጀልና በሱ ላይ መመካት ነው። ሰውን መለመን በመሰረቱ ሐራም ነው፤ ለችግር ነው የተፈቀደ። በአላህ ላይ ተመክቶ እሱን መተው ይመረጣል።

አላህ (ሱ.ወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ﴿٧﴾ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿٨﴾﴾ [الشرح: ٧.٨]

“በጨረሰክም ጊዜ ልፋ (ቀጥል)። ወደ ጌታህም ብቻ ከጅል።» (አሽ-ሸርሕ፡ 7-8).

1- ኢ.ማም ኢብን ሐዝም 80.

አላህን እንጂ ሌላን አትከጅል ማለቱ ነው። ገጠመኝ ሁሉ ከአላህ ነው።

ተናጋሪው፡ አብዱላህ ቢን አብዱረሕማን አስ-ሰዕድ
ጻፈው፡ ሰዕድ ቢን ሙሐመድ አልቀሕጣኒ
24 ዙልቀዕዳ 1427 አመተ ህጅራ

IslamHouse.com

 IslamHouseAM/ Bengali.IslamHouse islamhouse.com/am/
 channel/UC0T_q-4JkqIMTfmx1L3kTw

For more details visit
www.GuideToIslam.com

contact us :Books@guidetoislam.com

 Guidetoislam.org Guidetoislam1 Guidetoislam www.Guidetoislam.com

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

هاتف: +966114970126 فاكس: +966114970126 ص ب: 29465 الرياض 11457

ISLAMIC PROPAGATION OFFICE IN RABWAH

P.O.BOX 29465 RIVADH 11457 TEL: +966 11 4454900 FAX: +966 11 4970126